

'hak-al'

103.01 A
Fam. Jansen
Akkerwinde 10
4102 JJ CULEMBORG

2
APRIL
1992
1ste JAARGANG

natuur-en vogelwacht
CULEMBORG

Kontaktadres:

Natuur- en Vogelwacht Culemborg,
Postbus 381, 4100 AJ Culemborg.

Bestuurssamenstelling:

Wim Kievit, Verdijkstraat 13,
4102 CL Culemborg; tel.: 14561.
Gerard van Ruiten, Verdijkstraat 9,
4102 CL Culemborg; tel.: 19581.
Frans Waroux, Moerbeiboom 45,
4101 WC Culemborg; tel.: 15393.
Breun Jansen, Eikeboom 31,
4101 VA Culemborg; tel.: 14885.
Leo v.d. Kooij, Vliegerweg 3,
4101 JK Culemborg; tel.: 15450.
Kars Veling, Gandhi 91,
4102 HK Culemborg; tel.: 17822.
Henkjan Kievit, Lange Havendijk 34,
4101 AT Culemborg; tel.: 21425.

Klubhuis:

"De Ketelvink", voormalig "Ketelhuis" op
Terweijde, Middelcoopstraat 1A Culemborg.

Bibliotheek:

Gerrie Monfils (tel.:03473 - 77638)
Cor Maurice (tel.:03450 - 20857)
Boeken / verslagen in "De Ketelvink".
Geopend: vrijdag van 19.00 uur tot 20.00 uur,
uitgezonderd de maanden juli en augustus.

Lidmaatschap:

Nieuwe leden opgeven bij de penningmeester,
evenals adreswijzigingen.

Penningmeester:

Frans Waroux, Moerbeiboom 45, Culemborg,
tel.: 03450 - 15393.
Gironr.: 34.33.351 t.n.v. F.H. Waroux,
rek. Natuur- en Vogelwacht Culemborg.

Kontributie:

Betaling per toegezonden acceptgirokaart.
Jeugdlidmaatschap f 12,50 per jaar; volwassene,
gezins-, postlidmaatschap f 25,- per jaar.

Redaktieteam en -adressen:

Breun Jansen, Eikeboom 31,
4101 VA Culemborg; tel.: 14885.
Gerard van Ruiten, Verdijkstraat 9,
4102 CL Culemborg; tel.: 19581.
Harry v.d. Warenburg, Grondzeilerweg 9,
4105 HJ Culemborg; tel.: 14358.

Plantenwerkgroep:

Wim Rubers, Joh. Frisoplaats 6A,
4196 AC Tricht; tel.: 03455 - 73354.

Knotwilgenwerkgroep:

Wim Smits, Schoolhof-Oost 24,
4105 AS Culemborg; tel.: 16575.
Harry v/d Warenburg, Grondzeilerweg 9,
4105 HJ Culemborg; tel.: 14358.

Paddenwerkgroep:

Harry v/d Warenburg, Grondzeilerweg 9,
4105 HJ Culemborg; tel.: 14358.

Zoogdierenwerkgroep:

Gerard van Ruiten, Verdijkstraat 9,
4102 CL Culemborg; tel.: 19581.

Vogelwerkgroep:

Paul van Veen, Gandhi 197,
4102 HK Culemborg; tel.: 21953.

Insektenwerkgroep:

Henkjan Kievit, Lange Havendijk 34,
4101 AT Culemborg; tel.: 21425.
Kars Veling, Gandhi 91,
4102 HK Culemborg; tel.: 17822.

Inleveren waarnemingen:

In de daarvoor bestemde bak in "De Ketelvink"

Begeleiding jeugdgroep:

Kars Veling, Gandhi 91,
4102 HK Culemborg; tel.: 17822.

Nestkasten-koördinatie:

Arjan v/d Veen, J. v. Riebeeckstr. 52,
4105 BC Culemborg; tel.: 21093.

Kampen, lezingen, dia-avonden en kursussen:

Leo v.d. Kooij, Vliegerweg 3,
4101 JK Culemborg; tel.: 15450.

"Het Vogeljaar":

Jaarabonnement door overschrijving van f 21,50
op de girorekening van de N.V.W.C., met vermelding van: "Het Vogeljaar".

Sekr. Milieuwerkgroep Noordwest-Betuwe:

Postbus 288, 4100 AG Culemborg.
Tel.: 03450 - 13386 of 03436 - 1687.

Aanhangwagen:

De N.V.W.C.-aanhangwagen "Jopie" is voor iedereen te huur voor f 7,50 per dag of gedeelte van de dag (te betalen direct bij terugbezorging).

Gaarne vooraf reserveren bij Lies v.d. Ham, Brahmsstraat 1, Culemborg. Tel.: 03450 - 18645.

Men dient zelf te zorgen voor de wettelijk voorgescreven kentekenplaat.

Tevens zijn alle schades voor eigen rekening!

Verbandtas en -trommel:

Voor alle activiteiten is een verbandtas en -trommel aanwezig in "De Ketelvink". Aanvullingen z.s.m. na gebruik doorgeven aan de beheerder: Joop Bezuyen, Smetanastraat 23, 4102 BA Culemborg.

*****

KONTAKT-ADRESSEN:**Vogelbeschermingskonsulent:**

Henkjan Kievit, Lange Havendijk 34, 4101 AT Culemborg; tel.: 21425.

Asielhouders:

Alle beschermde vogels:
Lexmond - tel.: 03474 - 1677
Aan neem- en doorgeefadres:
Utrecht - tel.: 030 - 919449

Egelopvangcentrum Maarssenbroek:

Spechtenkamp 159, 3607 KJ Maarssenbroek; tel.: 03465 - 68440.

DIVERSE NATUURORGANISATIES:

Milieu: alarmnummer luchtverontreiniging:
085 - 452220.

Veldpolitie:

Den Hartog: 03437 - 558 (Werkhoven)
Vrieling : 03436 - 1675 (Cothen)
Meldkamer : 03404 - 24824 (Zeist)

Gemeentepolitie Culemborg:

Dhr. Helmond, Boerenstraat 35, Culemborg; tel.: 15744.

Vereniging Milieudefensie:

Tweede Weteringplantsoen 9, 1017 ZD A'dam.

Gelderse Milieudefensie:

Jansbuitensingel 14, 6811 AB Arnhem; tel.: 085 - 515069.

Milieuwerkgroep "Noordwest-Betuwe":

Wim Hijnen, Ravelijnstraat 86, Culemborg; tel.: 03450 - 17932.

Milieuwerkgroep Gelderland:

H. ten Berghe, R. Jacobsstr. 27, Tricht; tel.: 03455 - 3974.

Milieuwerkgroep Houten:

Kon. Julianastraat 13, 3991 DJ Houten.

Staatsbosbeheer regio Betuwe:

Beheerseenheid De Linge, Veerstraat 16, 4148 AG Waardenburg; M.M. Suurmond, tel.: 04181 - 2411.

Vereniging tot Bescherming van Vogels:

Driebergseweg 16 B, Zeist, tel.: 03404 - 25406.

Stichting Het Geldersch Landschap:

Zypendaalseweg 44, 6814 CL Arnhem, tel.: 085 - 420944.

Instituut voor Natuurbeschermings-educatie:

Plantage Middenlaan 41, 1018 DC Amsterdam.

Stichting Natuur en Milieu:

Donkerstraat 17, 3511 KB Utrecht, tel.: 030 - 331328.

Vereniging tot Behoud van Natuur- monumenten:

Noordereinde 60, 1243 JJ 's-Graveland; tel.: 035 - 62004.

Wereld Natuur Fonds Nederland:

Postbus 7, 3700 AA Zeist; tel.: 03404 - 2216.

Wereld Natuur Fonds Nederland, regio West-Betuwe:

sekretariaatsadres:

G.J. van Kessel-Heuff, Binnenstr. 3, 4117 GR Erichem; (Pandawinkel) tel.: 03447 - 1637

Greenpeace Nederland:

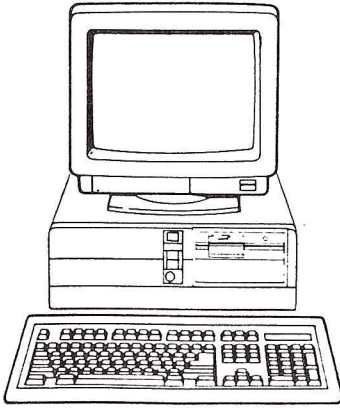
Postbus 11026, 1001 GA Amsterdam.
Damrak 83-II, 1012 LN Amsterdam; tel: 020 - 236545 / 231843.

VOORWOORD VAN DE REDAKTIE

Het is weer volop voorjaar, hoewel het weer niet echt aantrekkelijk is om er op uit te gaan. Een prima gelegenheid om uw clubblad goed te lezen.

Tot op heden zijn er ruim 10 aanmeldingen voor de cursus "*Vlinders kijken*" binnengekomen.

In de Hak-al van februari jl. vindt u informatie over de inhoud, aanmelding, cursusduur etc.

Binnenkort wordt begonnen met de bouw van een afdak voor de N.V.W.C.-aanhanger "*Jopie*".
Een ieders hulp is hierbij van harte welkom!
Voor meer informatie over bouwactiviteiten en opgave als vrijwilliger kunt u zich wenden tot Arie v.d. Ham, tel.: 18645.

De redactie wenst u alvast hele prettige Paasdagen toe!

Uit de verslagen van de maandelijks vergadering:

17 februari 1992:

- * knotwerkgroep heeft in het seizoen 1991/92 circa 80 knotwilgen van hun zware takken ontdaan.
- * cursus "*Vlinders kijken*" in mei t/m augustus 1992.

16 maart 1992:

- * zoogdierenwerkgroep heeft expositie ingericht in vitrine Dienst Gemeentewerken aan de Triosingel.
- * vergunning bouw afdak "*Jopie*" ontvangen. Binnenkort wordt gestart. Ieders hulp is van harte welkom.

Index:

- pag. 4 - Verslag Jaarvergadering maandag 3 februari 1992.
- pag. 6 - Activiteiten Vogelwerkgroep seizoen 1992.
- pag. 7 - De Zoogdierenwerkgroep bericht ...
- pag. 8 - Jeugdtribune.
- pag. 10 - Vogelwaarnemingen.
- pag. 11 - Milieuwerkgroep zoekt nieuwe leden.
- pag. 12 - Verslag excursie "*Zoogdiersporen kijken in de Regulieren*", op zaterdag 29 februari 1992.
- pag. 13 - Amfibieën.
- pag. 16 - Excursie- en activiteitenprogramma.

***Verlag* Jaarvergadering maandag 3 februari 1992.**

Aanwezig: Joop en mevrouw Bezuyen, Netty Bonouvrié, fam. Bosma, Arie v.d. Ham, Liesbeth van Jaarsveld, Breun Jansen, Henkjan Kievit, Wim Kievit, Leo v.d. Kooij, Giny en Harrie Lucas, Gerrie Monfils, mevrouw Otten, Wim Rubers, Gerard van Ruiten, Koos Rypkema, Ruud Schreuder, fam. Trapman, Paul van Veen, Leida en Herman v.d. Veen, Kars Veling, Henk Vennix, Rika Visser, Frans Waroux.

Afwezig met kennisgeving: Adrie Kievit, Ria van Veen, Arjan v.d. Veen, Harry v.d. Warenburg, Frieda en Kees IJdenberg.

Agenda:

- 1) Welkomstwoord door Wim Kievit, voorzitter.
- 2) Verslag Algemene Jaarvergadering 1990 door Gerard van Ruiten, secretaris.
- 3) Verslag Kascommissie, bestaande uit Liesbeth van Jaarsveld en Kees IJdenberg.
- 4) Financieel Jaarverslag 1991 door Frans Waroux, penningmeester.
- 5) Presentatie Jaarverslag 1991 door Breun Jansen, bestuurslid.
- 6) Bestuursverkiezing.
- 7) Rondvraag.
- 8) Sluiting door Wim Kievit, voorzitter.

ad. 1)

Wim Kievit opent om 19.40 uur de vergadering en heet het "*selekt*" gezelschap - in totaal 28 aanwezigen - van harte welkom. Hij betreurt het dat de opkomst ook dit jaar enigszins aan de lage kant is.

Een aantal activiteiten resp. zaken over 1991 laat hij de revue passeren, zoals werkgroepen, zeearend, jeugdgroep, SRC en dia-lezingen door eigen N.V.W.C.-leden. In het kort wordt het trieste feit gemeld dat Han Jansen op 27-12-1991 overleden is. In het februari-nummer van de Hak-al zal een "In memoriam" opgenomen worden.

ad. 2)

Het verslag van de Algemene Jaarvergadering 1991 wordt kort besproken door Wim Kievit. Na enkele aanvullingen qua juistheid van familiena-men, wordt dit verslag goedgekeurd.

ad. 3)

Namens de Kascommissie, bestaande uit Liesbeth van Jaarsveld en Kees IJdenberg, doet Liesbeth positief verslag van de bevindingen van deze commissie. Kees IJdenberg was helaas verhin-

derd lijfelijk aanwezig te zijn, maar was geestelijk bij ons. De penningmeester wordt décharge verleend.

De nieuwe Kascommissie zal bestaan uit Kees IJdenberg en de heer Bosma. Liesbeth wordt bedankt voor haar rapportage.

ad. 4)

Penningmeester Frans Waroux licht het Financieel Jaarverslag over 1991 gedetailleerd toe. Specifieke vragen van de heer Bosma over de posten huisvesting, milieuprijs 1990, tekort en Stichting Zomerfeesten worden op professionele wijze tot tevredenheid beantwoord. Het idee wordt geoperd in de toekomst een balans te publiceren en bij de Gemeente Culemborg eventuele jeugdsubsidie aan/na te vragen.

In 1992 zal de succesvolle nestkast- en knotboom-adoptie/sponsoring actie gecontinueerd worden. De kontributie zal in 1992 ongewijzigd blijven.

Na zijn betoog wordt Frans door Wim gecompimenteerd voor de uitstekende verzorging van de financiële zaken in 1991.

ad. 5)

Breun Jansen licht in het kort het door de werkgroepen samengestelde Jaarverslag 1991 toe. De aanwezige leden kunnen kennis nemen van de vele activiteiten die door deze werkgroepen in 1991 verricht zijn en de plannen voor 1992.

Enige exemplaren van dit verslag zijn (nog) te verkrijgen bij de secretaris.

De Voorzitter bedankt de werkgroepen voor hun bijdrage en Breun voor de wederom prima verzorgde grafische weergave.

ad. 6)

Secretaris Gerard van Ruiten en bestuurslid Leo van der Kooij waren beiden per 31-12-1991 aftredend en stelden zich herkiesbaar voor een nieuwe zittingsperiode.

Daar zich geen nieuwe kandidaten bij de secretaris aangemeld hadden, blijft de bestuurssamenstelling ongewijzigd, t.w.:

* voorzitter:

Wim Kievit, aftredend per 31-12-1993

* penningmeester:

Frans Waroux, aftredend per 31-12-1992

* secretaris:

Gerard van Ruiten, aftredend per 31-12-1994

* leden:

Breun Jansen, aftredend per 31-12-1993

Henkjan Kievit, aftredend per 31-12-1992

Leo van der Kooij, aftredend per 31-12-1994

Kars Veling, aftredend per 31-12-1992

De voorzitter wenst beide herkozen bestuursleden een constructieve en fijne zittingsperiode toe, hetgeen door de aanwezigen met applaus wordt bekrachtigd.

ad. 7)

Gerard: wijst op de thema-avond over het beheer van de Regulieren op 5 maart 1992.

Henkjan: licht het doel van de thema-avonden toe (zie tevens Hak-al februari 1992!).

Kars: meldt dat in de zomermaanden een cursus "Vlinders kijken" wordt georganiseerd (Programma verschijnt in Hak-al februari 1992).

Herman: vraagt hoe het staat met de ledenwerving. Wim Kievit meldt dat ledenwerving zeer essentieel is, met name mondelinge werving geeft in de praktijk het beste en gewenste resultaat.

Wellicht in overweging nemen N.V.W.C.-informatie-folder huis-aan-huis in de nieuwe wijken te verspreiden en/of folders deponeren in bejaardentehuizen, bij artsen, bibliotheek of andere openbare gelegenheden. Deze suggestie wordt in februari-vergadering besproken.

Om 20.35 uur sluit Wim Kievit het officiële gedeelte van deze avond af onder dankzegging aan de opgekomen leden. Hij spreekt de wens uit dat de leden zich zo optimaal mogelijk zullen inzetten bij de vele activiteiten van onze vereniging om zodoende de continuïteit van de N.V.W.C. te waarborgen.

Na de pauze toonde Koos Rypkema fraaie films over het "Natuurlijk bos" en "Duinbehoud", waar het nog aanwezige publiek met volle teugen van genoot.

Rond 22.10 uur dankt Wim Kievit Koos voor de vertoning van de traditioneel hoogstaande educatieve filmbeelden en wenst eenieder een fijne voortzetting van de avond toe.

Gerard van Ruiten,
secretaris.

konijnen bij holen in duinlandschap

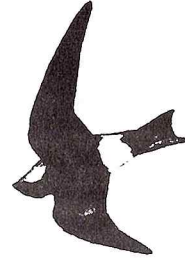
Activiteiten Vogelwerkgroep seizoen 1992

De vogelwerkgroep gaf in het jaarverslag van 1991 aan dat het betreffende jaar 'wat stapjes' was. Tegelijkertijd werd, kijkend naar 1992 reeds de eerste voortekenen gezien van een wat actievere vogelwerkgroep en haar coördinator. Niet dat de vroegere coördinator niet actief was, hij deed en doet zelfs zeer veel, alleen wat minder in vogelwerkgroepverband. Onder andere om deze reden heeft Henkjan zijn coördinerende werkzaamheden betreffende de vogelwerkgroep neergelegd en heeft deze overgedragen aan ondergetekende.

De lijst met activiteiten van vorig jaar

bekijkend dan lijkt het een beperkte lijst, maar het punt "Uitwerken van de broedvogelinventarisatie 1989" heeft zeer veel tijd gekost. De Vln-rapport 'Inventarisatie van de natuur- en landschapswaarden in het buitengebied van de gemeente Culemborg'. Wat rest is het resterende deel van het werkgebied van de vogelwerkgroep. De bedoeling is om, nadat alles is uitgewerkt, regelmatig een stukje voor de Hak-al te schrijven, bij voorkeur per soortgroep of per broedvogelgemeenschap. Een gebiedsdekkende, uitgewerkte en beschreven broedvogelinventarisatie is het uiteindelijke doel. Dit zal echter enige tijd gaan vergen. Waarbij ik niet verwacht dat in het jaarverslag van 1992 vermeld zal staan, dat de gehele broedvogelinventarisatie van 1989 beschreven is. Het bovengenoemde rapport heeft bij de uitwerking van de broedvogelinventarisatie gebruik gemaakt van een clusteranalyse met behulp van het computerprogramma 'Twinspan'. Het resultaat van de clusteranalyse zijn verbanden tussen landschapstypen en daarin voorkomende broedvogelgemeenschappen. Een broedvogelgemeenschap is een aantal vogelsoorten die overwegend in één bepaald landschapstype tot broeden komen. Vier verschillende clusters/broedvogelgemeenschappen worden in het rapport onderscheiden, t.w. vogels van bossen, vogels van kleinschalig cultuurlandschap, vogels van de uiterwaarden en algemene soorten. Bij de uitwerking van het overige gebied kunnen mogelijk nog één of meer broedvogelgemeenschappen worden onderscheiden.

Het uitwerken, interpreteren en beschrijven van de broedvogelinventarisatie 1989 zal derhalve enige tijd vergen en zal voornamelijk achter de (beeld)schermen plaatsvinden;

huiszwaluw bij nesten

Paul van Veen

In 1982 heeft de vogelwerkgroep de broedvogels van de Reguleren geïnventariseerd. Dit voorjaar willen we weer de Reguleren op broedvogels inventariseren. In het najaar zal op de trektelepost de Redichemse waard weer worden meegedaan aan de landelijke simultaantellingen georganiseerd door de L.W.V.T. Zodra de data van de simultaantellingen bekend zijn, zullen ze worden opgenomen in het excursieprogramma. Het uitwerken en het presenteren van de resultaten in de Hak-al van de trektelegegevens van het najaar 1991 zal eveneens in dit jaar plaatsvinden.

Naast deze grotere projecten worden door de vogelwerkgroep diverse ééndagse activiteiten gepland. De voorbereiding op het inventariseren van de huiszwaluwnesten in bebouwde kom en het inventariseren van de oeverzwaluw Beusichemse Broeksteeg heeft op 1 april plaatsgevonden, de 'oudere jeugd' zal een groot deel van het werk gaan verrichten. Het organiseren van diverse excursies en vele andere activiteiten zoals deze ook genoemd staan in het jaarverslag van 1991 zullen natuurlijk ook dit jaar weer plaatsvinden. Voor alle activiteiten met betrekking tot de vogelwerkgroep kunnen inlichtingen worden ingewonnen bij ondergetekende (zie voorin de Hak-al). De activiteiten zullen zoveel mogelijk in het excursieprogramma worden opgenomen. Bij het uitwerken van de broedvogelinventarisatie 1989 en bij het uitwerken van de trektelegegevens 1991 is iedere vorm van hulp welkom.

De Zoogdierenwerkgroep bericht .....

Zoals u uit het Jaarverslag 1991 heeft kunnen concluderen, heeft de Zoogdierenwerkgroep in 1991 twee terreinen van Staatsbosbeheer geïnventariseerd. De twee terreinen zijn de "Kooihoeve" ofwel de eendenkooi aan de Prijsseweg en de "Zandput" gelegen langs de Rietveldseweg. Begin februari 1992 zijn de resultaten van dit onderzoek in een verslag aan Staatsbosbeheer gezonden. Om ook de leden over de resultaten te informeren, volgt onderstaand de samenvatting uit het rapport.

In de periode van juni tot en met oktober 1991 werd gedurende zes dagen een zoogdiereninventarisatie verricht in de Staatsbosbeheer-reservaten "Kooihoeve" en "Zandput", beide gelegen aan de westzijde van de gemeente Culemborg. De inventarisatie was met name gericht op het vangen van muizen. De aanwezigheid van rosse woelmuis (*Clethrionomys glareolus*), veldmuis (*Microtus arvalis*), bosmuis (*Apodemus sylvaticus*) en bosspitsmuis (*Sorex araneus*) kon door vangsten met 33 Longworth life traps worden vastgesteld.

Buiten de vangsten met vallen werden gegevens verzameld over de andere in deze gebieden voorkomende zoogdieren door middel van zichtwaarnemingen, sporen, e.d. t.w.: haas (*Lepus capensis*), konijn (*Ortolagus cuniculus*), muskusrat (*Ondatra zibethicus*), mol (*Talpa europaea*), vos (*Vulpes vulpes*), ree (*Capreolus capreolus*) en wezel (*Mustela nivalis*).

In totaal werd het voorkomen van 11 soorten zoogdieren vastgesteld.

De Atlas van de Nederlandse Zoogdieren is uit! Op 1 februari jl. werd deze Atlas officieel gepresenteerd tijdens een druk bezochte themadag over zoogdieren in het Provinciehuis van Noord-Brabant in Den Bosch.

Deze Atlas, waaraan ook de Natuur- en Vogelwacht Culemborg meegewerkt heeft, bevat verspreidingsgegevens van de meer dan zestig soorten inheemse zoogdieren. Zo telt ons land bijvoorbeeld maar liefst acht soorten spitsmuizen, negentien soorten vleermuizen en twee soorten zeehonden.

Na een inleidend hoofdstuk, volgt een historisch overzicht van de zoogdierfaunistiek in Nederland. Vervolgens wordt in de totaal 336 pagina's tellende Atlas een beschrijving gegeven van de algemene kenmerken, de vroegere verspreiding (periode 1946-1969) en de huidige verspreiding (inventarisatieperiode 1970-1988) van onze

landzoogdieren en de twee soorten zeehonden. De teksten, geschreven door diverse deskundige auteurs, worden verluchtigd met pentekeningen en een aantal zwart-it foto's.

Indien u geïnteresseerd bent in onze zoogdieren, dan mag deze Atlas niet in uw boekenkast ontbreken!

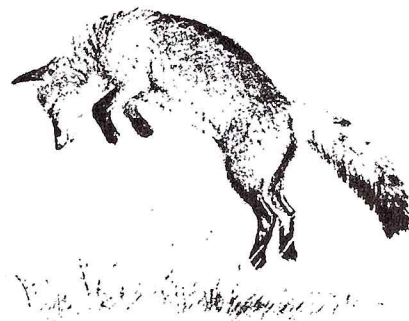
Inmiddels is onze N.V.W.C.-bieb verrijkt met deze Atlas, dus lenen is ook een mogelijkheid om het wel en wee van de Nederlandse zoogdieren te ervaren.

De Uitgeverij Stichting Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging te Utrecht is verantwoordelijk voor dit boeiend naslagwerk!

Tot slot wil ik u graag wijzen op een expositie over de zoogdiersoorten die in en rond Culemborg voorkomen. Deze expositie, bestaande uit een 15-tal fraaie foto's van Henk Vennix, Breun Jansen en ondergetekende en een aantal begeleidende tekstborden, werd op 13 maart jl. door de Zoogdierenwerkgroep ingericht in de vitrine van de gemeentelijke dienst aan de Triosingel te Culemborg.

Naast foto's met begeleidende teksten, zijn een Longworth-inloopval, een slaapplaats en een afwerpgewei van het reewild tentoongesteld. Deze expositie is te zien tot eind mei 1992.

Gerard van Ruiten.

muizende vos

JEUGDRUBRIEK

Hallo
jeugdleden....

Bedankt voor jullie loftuitingen op de uitvoering van de jeugdrubriek in de Hak-al van februari 1992.

De redactie voelde zich zeer vereerd met de schouderklopjes.

We beginnen dit keer met een briefje van Rogier Brenkman:

Het Logo laten we voor wat hij is, niemand van jullie wist een betere.

De eerste briefjes zijn binnen, maar we kunnen er nog veel meer gebruiken.

Vogelen

Dinsdag 28 januari 1992 ging ik vogelen met mijn broer ARJAN op de dijk. De uiterwaarden heet het daar.

Ik heb een Torenvalk en een Buizerd gezien, plus twee mannetjes Fazanten.

Toen gingen we de Ransuil zoeken. We zochten op de dijk. Ik keek telkens naar iets dat te ritselen zat, maar steeds was dat niks.

We reden er eerst voorbij.

Toen gingen we terug rijden naar huis.

En plotseling zagen we de uil.

We zetten de fiets aan de kant. Arjan zette de telescoop op. De Ransuil zette hij in de kijker, ik keek er door en ik zag voor het eerst een uil, een Ransuil.

ROGIER BRENKMAN (10 jaar).

tureluur (foto: Gerrie Monfils)

Nu we het toch over de dijk en de uiterwaarden hebben. Weet je dat je nu vanaf de dijk heel veel soorten vogels in de uiterwaarden kunt zien?

Een laatste gans, die overwinterde in de omgeving van Culemborg, een kievit, grutto, waterhoen, meerkoet, kraai, kauw, reiger, tureluur, watersnip, kemphaan, verschillende soorten eenden, kleine zangvogels en zelfs een steenuil of bosuil, buizerd of torenvalk. Ja nog veel meer.

Neem de fiets of wandel eens over de dijk. Neem pen en papier mee en schrijf alles op wat je ziet en stuur het aan ons op.

Amfibieën

Wat je nog meer op de dijk kunt zien zijn overstekende amfibieën. Amfibieën is een verzamelnaam voor padden, kikkers en salamanders.

Vanaf zo rond half maart trekken ze, als ze ongeveer 3 à 4 jaar oud zijn, naar de plaats waar ze zelf geboren zijn.

Bij het water aangekomen zoekt het mannetje een vrouwtje en samen zorgen zij voor eitjes.

Bij padden vormen de vele eitjes, soms wel duizend, een snoer, een paddesnoer. Bij kikkers vormen de eitjes een klomp dril: kikkerdril.

In een kikkereitje groeit een kikkervisje. Eenmaal uit het ei eet het kikkervisje algen en waterplanten en ademt door zijn kieuwen.

De kieuwen verdwijnen, daarna krijgt het visje achterpoten, dan voorpoten, de staart gaat weg en dan is het een kikker geworden en kan hij het land op als hij wil.

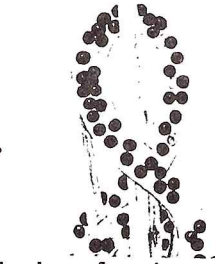
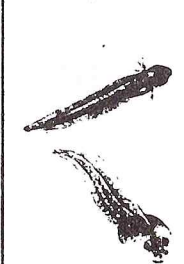
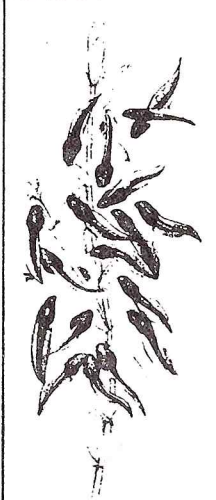
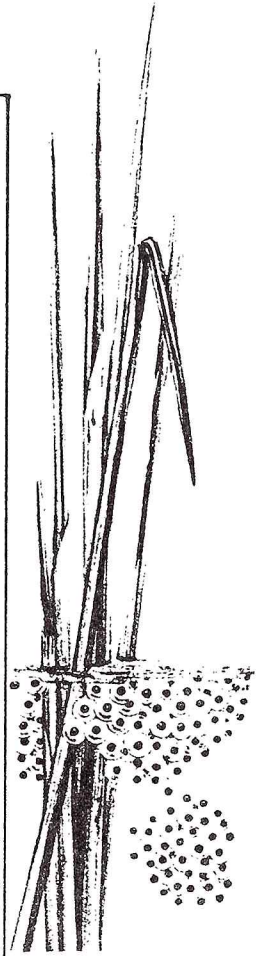
Deze metamorfose (verandering) duurt ongeveer 3 maanden.

Het is leuk om paddesnoeren of kikkerdril te vangen en in een aquarium te kijken hoe een ei verandert in een pad of kikker. Maar weet je, als iedereen dat doet, blijft er in de sloten niets over, dus daar komen minder padden en kikkers en salamanders.

Bij veel kinderen mislukt het opgroeien van kikkers en padden, ze krijgen geen eten of ze zitten met teveel in een bak, of kijken er halverwege niet meer naar om.

Veel beter is het op school te vragen of een van de leerkrachten een bak neerzet. Zo kunnen er veel kinderen tegelijk naar kijken en blijft het dril in de sloot waar het hoort.

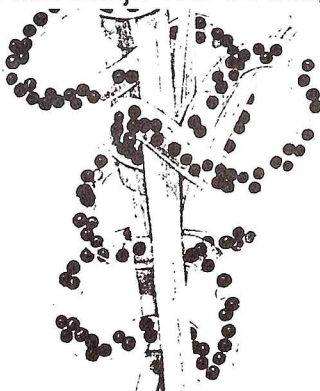
Vergeet niet als het visje poten heeft de kikkertjes of padden direct terug te brengen naar het water waar je ze als dril gehaald hebt. Ze vallen als ze poten hebben onder de Natuurbeschermingswet. Die verbiedt het hebben van kikkers, salamanders en padden.

De komende tijd komt de Jeugdclub door feest- en vakantiedagen weinig bij elkaar, een goede reden voor het schrijven van een stukje voor de Jeugdrubriek van de Hak-al.

Tot ziens, bels of schrijfs.

Gerrie Monfils
31 De Limiet 5
4131 NR Vianen
tel.: 03473-77638

VOGELWAARNEMINGEN

Voorjaar is een heel spannende tijd: zet het zachte weer door of zitten we in april met vorst en sneeuw. Vooral dit voorjaar, omdat alles zo vroeg uitloopt.

Ook spannend: de eerste lijster en merel, en elke dag even in de tuin (en omgeving) kijken wat er de grond uit komt kruipen.

Naast de waarnemingen op de lijst nog een paar vermeldenswaardige berichten: een bunzing, helaas verkeersslachtoffer (L.v.d.K.) en een mooi beschreven waarneming van 3 reeën (L.v.d.K.).

Deze week trof ik op de platte kruin van een Ulmus, midden in Leerdam, een ooievaar die er potsierlijk bovenuit stak. Ook zag ik in een tuin tussen Rhenoy en Beesd 2 staartmezen werken aan hun nest.

Dan tenslotte; even koddig als die ooievaar: 7 fazantenhennen, 's avonds in schemer 'sluipend' naar het erf van de boerderij achter m'n huis, alsof de vogels iets boosaardigs van plan waren.

Bedankt voor de kaartjes.

Hans Kortekaas.

kolgans:

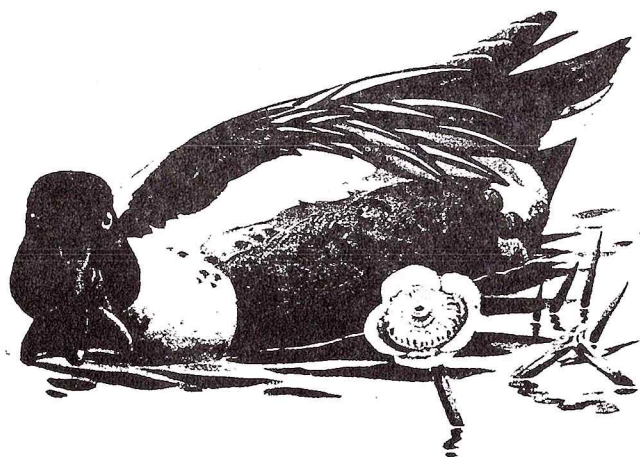
- 10.02.92; 36 exx. boven Eikeboom/Pereboom (S.J.)
- 29.02.92; 3000 exx. Landtong Red. Waard/de Heul (G.v.R.)

kleine zwaan:

- 15.02.92; 9 exx. Beus. Waard (P.v.V.)

slobeend:

- 22.02.92; 2 exx. SBB-reservaat Beus. Waard (G.v.R.)
- 15.03.92; 2 exx. plasjes einde Weidsteeg (L.v.d.K.)

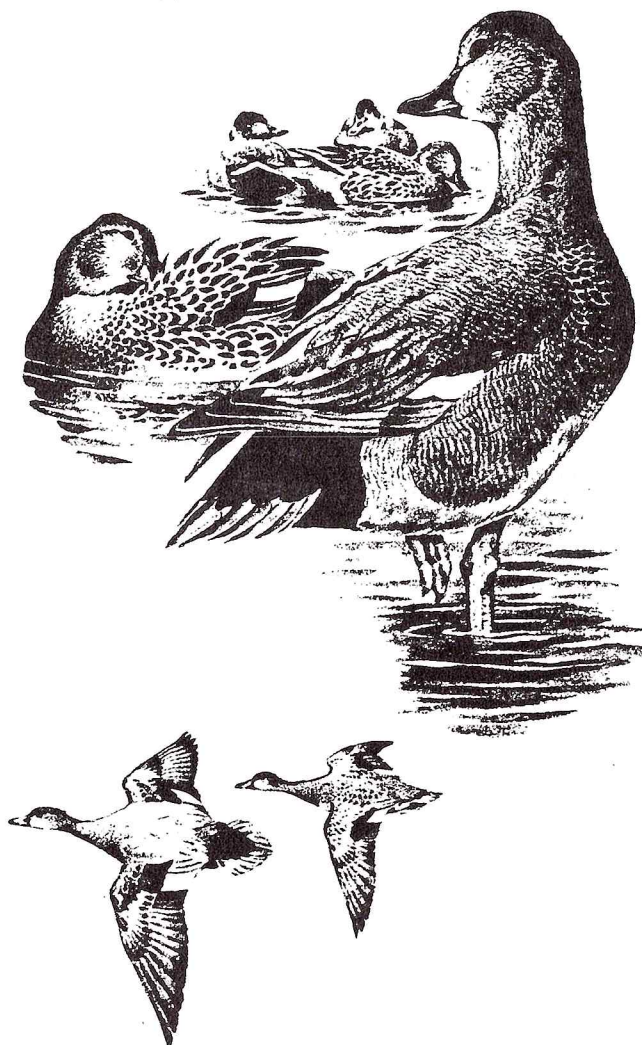

smient:

- 15.03.92; 400 exx. Goilberdinger Waard tussen fort/spoorbrug (L.v.d.K.)

krakeend:

- 09.02.92; 2 exx. plas bij de Meent (fam.v.d.K.)
- 15.02.92; 2 exx. Beus. Waard (P.v.V.)

grote zaagbek:

- 16.02.92; 3 exx. Weidsteeg, wetering (P.v.V.)
- 15.03.92; 2 exx. plasjes einde Weidsteeg (H.V.)
- 15.03.92; 2 exx. plasjes einde Weidsteeg (L.v.d.K.)

pijlstaart:

- 10.03.92; 2 exx. Red. Waard (P.v.V.)

grote zeeëend:

- 10.03.92; 1 ex Lek, afgr. Red. Waard (P.v.V.)

grutto:

- 09.02.92; 1 ex plasjes einde Weidsteeg (fam.v.d.K.)
- 15.02.92; 12 exx. N.-zijde Beus. Veer (P.v.V.)
- 16.02.92; 19 exx. Redichemse Waard (A.B.+J.v.A.)
- 29.02.92; 80 exx. SBB-reservaat Beus. Waard (G.M. e.a.)
- 01.03.92; 25 exx. SBB-reservaat Beus. Waard (fam.J.)
- 09.03.92; 350 exx. Regulieren (P.v.V.)

patrijs:

- 10.02.92; 2 exx. langs N320 (B.J.)
- 07.03.92; 1 ex Weidsteeg/Oudaseweg (G.v.R.)

kemphaan:

- 29.02.92; 1 ex SBB-reservaat Beus. Waard (G.M. e.a.)
- 15.03.92; 1 ex Goilb. Waard (L.v.d.K.)

oeverloper:

- 21.01.92; 1 ex Red. Waard (A.B.+J.v.A.)

goudplevier:

- 10.03.92; 1 ex afgr. Red. Waard (P.v.V.)

graspieper:

- 15.03.92; 4 exx. Voorkoopstraat (H.V.)

sperwer:

- 16.02.92; 1 ex Gandhi (P.v.V.)
- 01.03.92; 2 exx. Beusichemse dijk t.h.v. Kerswerf (fam.J.)

ransuil:

- 30.01.92; 1 ex Beus. dijk (A.B.)
- 07.03.92; 1 ex Lekdijk Beus. Waard (G.v.R.)

matkop:

- 15.03.92; 1 ex tegenover station Culemborg (L.v.d.K.)

staartmees:

- 19.02.92; 5 exx. Verdijkstraat 9 (G.v.R.)

Lijst van afkortingen:

S.J.	= Shirley Jansen
G.v.R.	= Gerard van Ruiten
P.v.V.	= Paul van Veen
L.v.d.K.	= Leo van der Kooij
H.V.	= Henk Vennix
fam.v.d.K.	= Familie van der Kooij
A.B.	= Arjan Brenkman
J.v.A.	= Job van Amerom
G.M. e.a.	= Gerrie Monfils, Gerard en Stephan van Ruiten, Stijn Brand, Chris Harmsen
fam.J.	= Familie Jansen

Milieuwerkgroep zoekt nieuwe leden.

De Milieuwerkgroep voor Natuurbehoud en Milieubeheer "Noord-West-Betuwe" is opgericht in begin 1970. Uit deze groep is in 1975 de Natuur- en Vogelwacht ontstaan. Beide organisaties werken op hetzelfde terrein met verschillende taken. De Milieuwerkgroep stelt zich tot doel om het gemeentelijk (en zover van toepassing het provinciale en landelijke) beleid dat van invloed is op het leefmilieu in Culemborg e.o. kritisch te volgen, daar waar noodzakelijk en mogelijk bij te sturen en te stimuleren.

Dit beleid spreekt zich uit over activiteiten, die zich direct richten op bescherming van lucht, bodem en water. Daarnaast geeft het richting aan aspecten als ruimtelijke ordening, voorlichting en verkeer.

De werkgroep heeft zich de laatste twee jaar bezig gehouden met bestemmingsplannen o.a. 'Palumbus' (bezwaar aangetekend) en is betrokken bij gemeentelijke discussies omtrent Culemborg over 5 en 20 jaar, Milieubeleidsplan, Verkeerscirculatieplan. Daarnaast is een dossier over dijkverzwaring aangelegd om op het juiste moment dit gebeuren te kunnen beïnvloeden.

Een interne discussie over het activiteitenpakket heeft geleerd dat er naast genoemde activiteiten nog genoeg te doen is maar dat de groep te klein is. Vandaar in dit blad van actieve natuurliefhebbers deze oproep voor versterking van onze groep.

Opdat mogelijk u en wij een steentje mogen bijdragen tot behoud van wat u en ons zo dierbaar is.

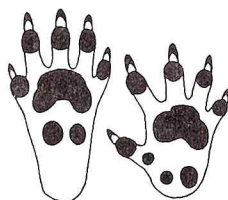
Verlag excursie "Zoogdiersporen kijken in de Regulieren" op zaterdag 29 februari 1992.

Precies 12 uur nadat de uilenexcursie van start ging, waarbij helaas slechts 2 steenuilen het geluid van hun collega's op de bandrecorder beantwoordden, vertrok even na 9 uur deze excursie richting Regulieren. Helaas was de belangstelling voor deze excursie uiterst gering: alleen Gerrie Monfils stond vol goede moed rond 9 uur bij de Ketelvink. Met z'n drieën - zoonlief Stephan, Gerrie en ik - troffen we op deze heerlijke lenteochtend prenten aan op de Platte Weg van egel, vos en ree en verder in het gebied wissels van het reewild.

prent vos

Zes reeën lieten zich op een weiland tussen een populierenbos en een griend in het vroege ochtendzonnetje mooi bekijken. Na een gezonde wandeling van zo'n uur, waarbij torenvalk, koolmees, grote bonte specht en buizerd ons pad kruisten, signaleerden we prenten van een muskusrat langs de oever van de wetering aan de Zeedijk.

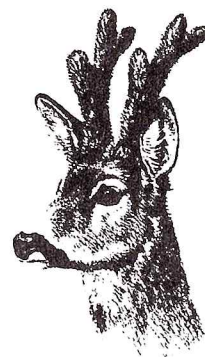

prent egel

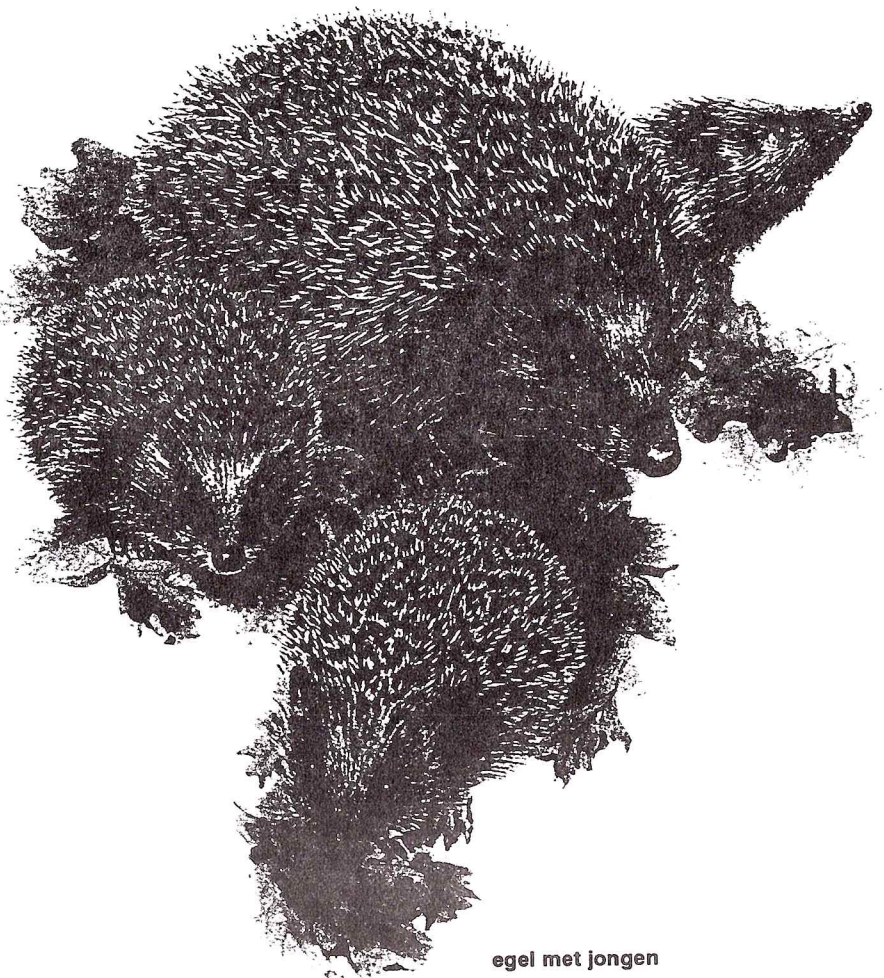
In onderling overleg besloten we nog even naar de uiterwaarden te gaan. Een kwartier later reden we met z'n drieën over de Lekdijk, waar we in de Redichemse en Beusichemse uiterwaard, onder een stralende lentezon, de volgende vogelsoorten aantreffen, t.w.: steenuil (1), bergeend (2), grutto (ca. 80), kolgans (ca. 2000/2500), kemphaan (1 ♂), smient (ca. 100) en buizerd (2).

Onder het genot van een goede kop koffie, keken we rond 12.30 uur terug op een welbestede zaterdagochtend in de Culemborgse natuur!

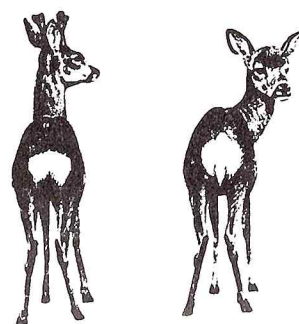
Gerard van Ruiten.

reebok (6-ender) met bastgewei

egel met jongen

reegeit met bok

Amfibieën

Inleiding

Ieder jaar worden we weer geconfronteerd met plat gereden padden. Ze worden op hun tocht, de zogeheten paddentrek, naar de voortplantingsplaatsen het slachtoffer van het verkeer.

Dit brengt mensen ertoe acties te ondernemen. Deze acties trekken vaak veel aandacht en redden vele padden-, kikker- en salamanderlevens. Wie echter denkt dat het verkeer de enige bedreiging vormt komt bedrogen uit.

De amfibiesoorten die men (nog) in de omgeving van Culemborg tegenkomt, zijn:

- * Gewone pad
- * Rugstreeppad
- * Groene kikkercomplex
- * Bruine kikker
- * Heikikker
- * Grote water- of kamsalamander
- * Kleine watersalamander

Waarom beschermingsacties?

Alle amfibiesoorten in Nederland staan op de lijst van beschermende dieren. Het betreft alleen individuele bescherming.

De leefruimte (biotoop) is over het algemeen niet beschermd. Om deze belangrijke voorwaarde voor het voortbestaan van deze dieren te waarborgen zijn vaak activiteiten nodig van mensen die zich betrokken voelen bij de natuur- en landschapsbescherming.

Vaak zullen de eerste acties gericht zijn op het beschermen van de Gewone pad tegen het verkeer.

Of de Gewone pad zonder deze acties zou uitsterven in Nederland is zeer de vraag. Op plaatselijk nivo kunnen populaties onder invloed van het verkeer wel verdwijnen.

Afgezien van het belang voor de individuele padden, is het belangrijkste effect van de acties ongetwijfeld de educatieve kant.

De paddenacties hebben de aandacht gevestigd op één van de negatieve invloeden van de mens op zijn omgeving.

Als men eenmaal met deze materie bezig is, zal men zich al snel afvragen of het beschermen van de Gewone pad de enige en beste manier van amfibieënbescherming is. Men zal zich gaan realiseren, dat er meer en soms ernstiger gevaren dreigen.

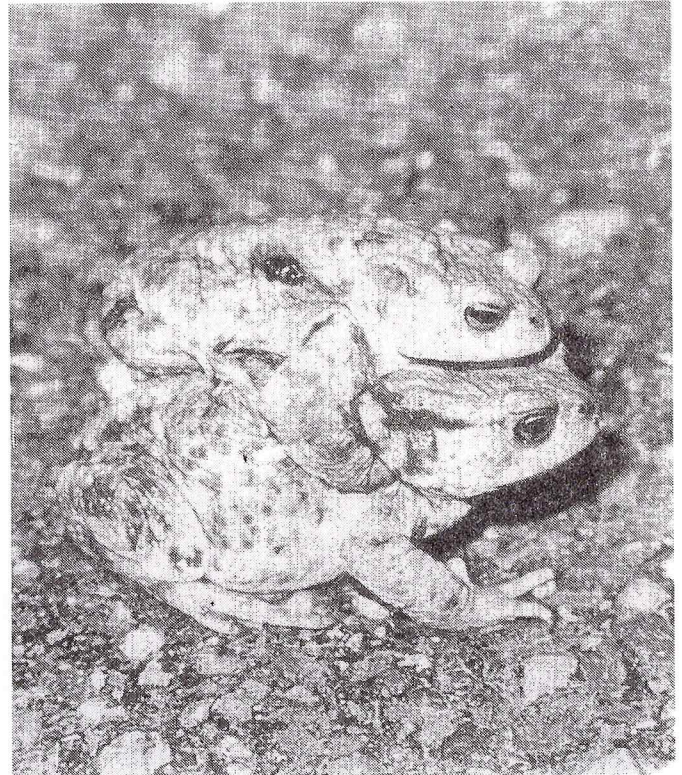

foto: Gerrie Monfils

Bedreigingen

Een belangrijk aspect bij de gevoeligheid van amfibieën voor allerlei ingrepen is, dat de amfibieën bij hun levenscyclus afhankelijk zijn van verschillende milieu's.

Er hoeft er maar één aangetast te worden om de hele cyclus te ontregelen.

De amfibieën hebben een zomer-, een winter- en een voortplantingsbiotoop.

Om van de ene biotoop in de andere te komen moet vaak een gevaarlijk en vijandig terrein overgestoken worden (dijken).

Het verplaatsen van de ene biotoop naar de andere kan soms in een korte tijd massaal plaatsvinden.

De trek van de Gewone pad vanuit de winterbiotoop naar de voortplantingsbiotoop is daar een

voorbeeld van. Maar niet alleen het verplaatsen tussen de deelbiotopen is de kritische fase, ook de deelbiotopen op zich worden bedreigd.

Ingrepen in het landschap

In het kader van ruilverkaveling en daarmee samenhangende kultureeltechnische werken verdwijnt de variatie aan sloten:

diep	-	ondiep
smal	-	breed
recht	-	bochtig
stilstaand	-	stromend

Ze worden vervangen door een geringer aantal, meestal brede gestandaardiseerde watergangen met steile taluds en plaatselijk met beschoeiingen van hout en kunststof.

foto: Gerrie Monfils

Eventuele poelen, vijvertjes en andere kleine watertjes hebben geen nut meer en worden dan vaak gedempt of zodanig verwaarloosd dat zij snel verlanden.

Door ontwatering vallen niet alleen de sloten en poelen droog maar ook graslanden. Winterbemaling kan vreselijke gevolgen hebben voor amfibieën, die in de modder van allerlei wateren overwinteren.

Wanneer 's winters het peil te laag is, kan de vorst in de modder doordringen en vriezen de

aldaar aanwezige amfibieën dood.

Maar ook het water zelf wordt door vervuiling en vergiftiging ongeschikt gemaakt voor o.a. amfibieën. Het kwaliteitsbederf vindt vooral plaats door het gebruik van grote hoeveelheden kunst- en drijfmest en het gebruik van allerlei milieuvreemde stoffen.

Verder gebeurt het schonen van sloten vaak te intensief en te grootschalig, dit geldt ook voor het maaien van de oever- en grasvegetaties. Amfibieën zijn namelijk erg gebaat bij het plaatselijk voorkomen van ruigtevegetaties. Deze vegetaties ontstaan juist door minder intensief maaien.

Ook de landbiotopen worden vernietigd of aangeast. Door intensiever en grootschaliger grondgebruik zijn vele landschapselementen verloren gegaan zoals moerasjes, houtkaden, struwelen, bosjes en "overstukjes".

Van de resterende biotopen zijn nog maar gedeelten over en is de onderlinge afstand vergroot.

Tevens is de vegetatiestructuur van graslanden op veel plaatsen ingrijpend veranderd door de intensieve veeteelt.

Buiten de directe invloeden op de amfibieën hebben al deze ingrepen ook hun negatieve invloed op het insectenleven, de voedselbron van de amfibieën.

Verstedelijking

Een ander zeer belangrijke oorzaak van de achteruitgang is de verstedelijking. Dit verschijnsel vindt zo goed als overal plaats; zelfs in de kleinste dorpen vindt men nieuwbouwwijken.

De bebouwing heeft een verandering van de infrastructuur (meer wegen) en van de waterbeheersing (verlaging grondwaterpeil) tot gevolg en kan ter plaatse veel schade aan de natuur berokkenen.

Het is duidelijk dat de menselijke invloed op dergelijke terreinen zeer groot is. De rust wordt er voortdurend verstoord door de intensieve betreding (wandelen, uitlaten honden, katten, spelende jeugd).

Op veel poelen, vijvers en plassen worden eenden en andere watervogels gehouden.

Doordat van de amfibieën eieren, juvenielen en (soms) ook volwassen dieren worden gegeten, kunnen bestaande populaties verdwijnen en kan de vestiging van nieuwe verhinderd worden.

Onjuist beheer

Het beheer wordt op de eerste plaats bepaald door de hoofddoelstelling van het terrein, bijv.

landbouw, natuurbehoud of recreatie; andere doelstellingen worden daaraan vaak ondergeschikt gemaakt.

In de praktijk hebben alleen de echte natuurrezer-
vaten als hoofddoelstelling natuurbehoud.

In de meeste andere terreinen moet aan verschei-
dene doelstellingen tegelijk voldaan worden.

De compromisoplossingen zijn voor het natuurbe-
houd meestal nadelig.

Zoals al eerder genoemd is het schonen van
sloten op onjuiste tijdstippen een bedreiging voor
amfibieën.

Omdat dit schonen vaak zeer intensief gebeurt en
over grote lengten tegelijk, hebben de amfibieën
geen uitwijkmogelijkheid meer.

Ze worden benadeeld doordat eieren, larven en
ook volwassen dieren worden verwijderd, evenals
de waterplanten, die nodig zijn voor de ei-afzet-
ting, door verwijdering van de modder en vertroebeling
van het water en door veranderingen in het
voedselaanbod.

Zelfs eventueel schonen in de winter kan de in de
modder overwinterende amfibieën treffen.

Het schonen van sloten dient dan ook tot een
minimum beperkt te worden, op zo weinig moge-
lijk plaatsen tegelijk en slechts in perioden waarin
zo weinig mogelijk amfibieën, hetzij als ei, larve,
juveniel of volwassen dier in het water aanwezig
zijn, dus bijv. in het najaar.

De volwassen amfibieën die dan met het schonen
op het land terecht komen hebben dan kans zich
op tijd weer in te graven.

Uit het voorgaande blijkt wel dat goede acties
hard nodig zijn.

Men kan poelen graven, biotopen helpen inrichten
door een kleinschalig patroon te creëren van
bosjes, grasland en ruigtevegetaties, en speciale
aandacht te geven aan bedreigde soorten.

Paddenakties

De Gewone pad is ongeveer van half maart tot
half november actief. Daarna graaft hij zich in om
zijn winterslaap te beginnen.

Vanaf omstreeks half maart, na het aanbreken
van de schemering, bij relatief hoge temperaturen
(5 - 10° C.) en regen verplaatsen de padden zich
massaal naar de voortplantingsplaatsen.

De Gewone pad is trouw aan de plaats waar hij
geboren is en trekt als geslachtsrijp dier terug
naar die plaats.

Na de voortplanting gaan de padden veel meer
verspreid naar de zomerbiotopen.

Na de metamorfose trekken ook de jonge padjes
weg om er na 3 -4 jaar als geslachtsrijpe dieren

terug te keren.

Als bij dit proces een weg over gestoken moet
worden, sneuvelen er grote aantallen.

Een methode om de padden bij hun oversteek
van een weg te beschermen is:

- 1) het plaatsen van waarschuwborden
- 2) het afzetten van berm
- 3) wegen in trekroute afsluiten
- 4) tunnels onder de weg

Geen van deze hier genoemde maatregelen is
een echte oplossing te noemen. De dieren blijven
de weg passeren.

Jaarlijks is veel oplettendheid geboden om de
aanvang van de trek goed te kunnen begeleiden.

Samenvatting

Naast de beschermingsactiviteiten, die in Culemborg
en omgeving niet alleen de Gewone pad
maar ook de andere amfibieën betreffen is het
zaak ook eens aan andere maatregelen te gaan
denken.

De Paddenwerkgroep van de Natuur- en Vogel-
wacht Culemborg gaat zich dit jaar onder meer
richten op het aanleggen en herstellen van poelen
en andere in aanmerking komende watertjes.

Daarnaast het beschermen en inrichten van
biotopen met als begin de uiterwaarden.

De voordelen hiervan zijn, dat de bescherming
struktureler wordt aangepakt, men zich op alle
soorten richt en deze maatregelen veel minder
arbeidsintensief zijn.

De paddentrek 1992 is in volle gang. De eerste
door mij helaas dood gesignaleerde padden
waren zondagmorgen 8 maart aanwezig onder de
Goilberdinger Poort.

Topdagen waren onder andere woensdag 10 en
donderdag 11 maart met een absolute stop van
enkele dagen door harde wind en temperaturen
rond het vriespunt.

Hier en daar zelfs een sneeuwbuï.

Wie ook eens mee wil op paddentrek of leuke,
interessante waarnemingen heeft kan het beste
contact opnemen met een van de leden van de
paddenwerkgroep, coördinator Harry van de
Warenburg, tel.: 03450-14358.

De melding van de Vroedmeesterpad hebben we
al, helaas is het geen "echte" hij schijnt uitgezet
te zijn.

Gerrie Monfils.
tel.: 03473-77638

EXCURSIE- EN AKTIVITEITENPROGRAMMA

** INDIEN NIET VERMELD, DAN VERTREKKEN ALLE EXCURSIES VANAF "DE KETELVINK" **

vrijdag 10 april 1992:

Lezing "*Voorne's Duin*" door Joke Anema.
Konvo volgt!

zaterdag 11 april 1992:

Tuinwerkzaamheden, vanaf 09.00 uur.

maandag 13 april 1992 (let op: 2e maandag!!!):

Algemene maandelijkse vergadering; aanvang:
20.00 uur.

maandag 20 april 1992 (tweede paasdag!):

Vogelexcursie Nieuwe Zuider Lingedijk o.l.v. Kars
Veling. Vertrek per fiets: 07.00 uur.

zaterdag 2 mei 1992

Tuinwerkzaamheden, vanaf 09.00 uur.

woensdag 6 mei 1992

Thema-avond "Vlinders" onder auspiciën van
Henkjan Kievit.

maandag 11 mei 1992

19.00 uur: Plantendetermineeravond
20.00 uur: Werkgroepenvergadering

vrijdag 15 mei 1992

Gewijzigde dia-avond. Konvo volgt!

maandag 18 mei 1992

Algemene maandelijkse vergadering; aanvang:
20.00 uur.

woensdag 20 mei 1992

Wandeling Plantage - Rondeel; vertrek: 19.00 uur.

zaterdag 23 mei 1992

Jeugdtenoonstelling van 14.00 - 16.00 uur.
Thema: Activiteiten jeugd in seizoen 1991/92.

woensdag 27 t/m zondag 31 mei 1992

Hemelvaartskamp naar Belgische Ardennen.
Konvo volgt!

maandag 1 juni 1992

Werkgroepenvergadering; aanvang: 20.00 uur.

woensdag 3 juni 1992

Thema-avond "Zoogdieren"; aanvang: 20.00 uur.

zaterdag 6 juni 1992

Tuinactiviteiten, vanaf 09.00 uur.

donderdag 11 juni 1992

Plantenexcursie naar Spoordijk en Noordelijk
Stadspark; vertrek: 19.00 uur.

zaterdag 13 juni 1992

Vogelexcursie Naardermeer. Reeds volgeboekt!

maandag 15 juni 1992

Algemene maandelijkse vergadering; aanvang:
20.00 uur.

zaterdag 20 juni 1992

Dagexcursie Rhenen - Grebbeberg; vertrek: 09.00
uur. Konvo volgt!

vrijdag 26 juni 1992

Slotavond jeugd.

UITERSTE INLEVERDATUM KOPY VOOR HAK-AL NR. 3 - JUNI 1992!!!!

